

REFLEXIONS A L'ENTORN DELS EFECTES DE LA NEVADA DEL MARÇ DEL 2010

Entorn del molí d'en Frigola
amb l'escalador al fons.

En aquesta ocasió volíem dedicar la col·laboració del Consorci de les Gavarres amb el butlletí *Daba* als efectes de la nevada del 8 de març del 2010, centrant-nos en el municipi de la Bisbal. La nevada va tenir un gran impacte als boscos de les Gavarres; a dia d'avui amb la distància temporal que tenim podem fer un balanç de les conseqüències, dels esforços realitzats, dels treballs executats per a la restauració del bosc i d'aquells que resten per fer.

La passada campanya d'estiu va passar sense excessives incidències, probablement en bona part per la gran brotada de la vegetació que va aprofitar les bones condicions d'humitat de la primavera. La campanya d'enguany de prevenció i extinció d'incendis forestals ha suposat tot un repte. Hem de tenir en consideració el gran volum de fusta i branques que un any més tard estan més seques i augmenten el risc que s'iniciï un incendi.

Des d'un punt de vista estrictament forestal havent transcorregut ja un any i mig, podem fer un conjunt de valoracions en relació amb el que ha suposat la nevada; a grans trets, malgrat els remarcables danys produïts en l'arbrat, la gene-

Detall dels danys produïts a les capçades d'alzines sureres, i estat del camí de les capelletes 17 març 2010.

rosa saó producte de la mateixa nevada ha significat una bona garantia per a la posterior rebrotada, especialment en el cas dels suros. És en aquest sentit que podem dir que la pertorbació ha suposat una mena de poda natural, que fins i tot pot haver rejuenit les capçades en el cas dels suros. Un segon punt en què cal fixar-se, és que com a pertorbació natural probablement hagi afavorit la recuperació del bosc originari de sureda o alzinar davant les pinedes, ja que els danys produïts sobre els pins són molt importants, i la seva capacitat de germinació en unes condicions de bosc brut són molt baixes. Malgrat la gran afectació que va suposar per a molts arbres, l'excel·lent primavera que va seguir la nevada ha afavorit l'estat de les masses forestals que havien patit acusadament per les sequeres dels anys 2003, 2005 i 2009.

En l'àmbit del massís de les Gavarres s'han efectuat diversos treballs per a la restitució dels danys, a una escala de tot el massís, el criteri principal ha estat la prevenció d'incendis gestionant zones estratègiques per intervenir-hi davant un suposat incendi forestal (àrees de protecció).

Els treballs encarregats per part del Departament de Medi Ambient a Forestal Catalana s'han centrat en la retirada d'arbres trencats o arrancats, i capçades trencades per reduir la combustibilitat. En l'àmbit de la Bisbal els treballs s'han centrat en la reobertura dels camins principals, com el de mas Sacot a Fitor passant pel mas Anguila. Altres treballs han anat encaminats a la creació de noves àrees per facilitar el control d'un possible incendi i a remarcar l'àrea entorn de la carretera de la Ganga, amb un total de 10 ha en un àmbit amb un grau d'afectació sever. En el mateix sentit s'ha millorat la seguretat del camí de Santa Llúcia de l'Arboç, amb la desbrossada d'una franja de 5 metres a banda i banda del vial, des de can Rafelet a can Pugnau.

Altres treballs han estat promoguts pel Consorci de les Gavarres, que mitjançant diverses brigades contractades amb plans ocupacionals ha pogut destinar esforços a gestionar l'entorn d'elements culturals que havien quedat totalment inaccessibles.

Entorn d'elements com els pous de glaç de la Font d'en Salomó inclosos a la "Proposta de declaració de les Gavarres com a Zona d'Interès Etnològic" han estat objecte dels treballs de millora.

L'àrea gestionada al voltant de Santa Llúcia, a banda de millorar l'entorn forestal pretén oferir seguretat davant un suposat incendi forestal, aconpleixen així els requeriments marcats per la legislació vigent.

Dins el terme municipal de la Bisbal les brigades han netejat l'entorn de Santa Llúcia de l'Arboç, el camí vell de la Ganga, el camí del Pi d'en Gallaret a la Creu dels Frares, el camí de les capelletes a Santa Llúcia i els pous de glaç de la Font d'en Salomó. El patrimoni cultural també ha patit els efectes de la nevada i també ha estat tingut en compte en els treballs de desbrossament i retirada de l'arbrat caigut. Per sort, en el cas del patrimoni cultural bisbalenc no hem de lamentar cap pèrdua o dany greu.

En una zona propera a la Bisbal però ja en terme de Forallac el Consorci ha intervingut en la rajoleria de can Frigola, el forn gran de Fonteta i l'entorn de Santa Coloma de Fitor. I, per últim, també hauríem d'esmentar els treballs fets al molí de can Frigola dins els límits de Cruïlles, Monells i Sant Sadurní de l'Heura.

Malgrat els grans esforços esmerçats per les diverses administracions, particulars, col·lectius d'excursionistes i caçadors, entre altres, únicament s'ha arribat a gestionar i millo-

Santa Coloma de Fitor amb els danys de la nevada en primer terme i el campanar de fons.

Forn gran de Fonteta afectat per la nevada.

rar una petita fracció de la superfície forestal de les Gavarres, i queda per tant molta feina per fer. El gran volum de combustible que resta al terra del bosc incrementa encara més el risc d'incendi i les dificultats d'extinció en un massís que ja per si mateix té aquest element com el principal enemic en la conservació dels seus valors naturals i forestals. Pel que fa als danys de l'arbrat, la resposta de la vegetació ha estat bona, amb una remarcable rebrotada de suros i alzines, si bé els efectes es percebran de segur encara durant algunes desenes d'anys. ■

Enric Bisbe i Maria Piferrer
Consorci de les Gavarres